

Situația social-economică
a municipiului Chișinău
în ianuarie-decembrie 2020
(informație succintă)

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică	3
2. Situația demografică.....	4
3. Câștigul salarial	4
4. Sănătate	5
5. Turism	6
6. Infrațțiuni	7
7. Agricultură	8
8. Industrie.....	9
9. Investiții în active imobilizate.....	10
10. Construcții	11
11. Transporturi.....	11
12. Precizări metodologice.....	13

1. Informație succintă privind situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-decembrie 2020

Situația demografică în ianuarie-decembrie 2020 a fost determinată de o descreștere a numărului născuților-vii cu 3,8%, a căsătoriilor cu 23,1% și divorțurilor cu 16,4%, iar numărul decedaților a crescut cu 28,1%.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui salariat în trimestrul IV 2020 a fost de 10390,9 lei, în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 12,6%, depășind media pe țară cu 17,3%.

Cifra de afaceri în industrie în ianuarie-decembrie 2020, a fost în scădere cu 7,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 19218,2 mil. lei, micșorându-se cu 0,6% față de ianuarie-decembrie 2019. Sursa principală de finanțare a investițiilor au fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 56,9%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-decembrie 2020 a însumat 2109,4 mil. tone-km, cu 1,4% mai mult decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 5890,0 mii tone, majorându-se cu 2,7% comparativ cu ianuarie-decembrie 2019.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 29,1 mil. pasageri, micșorându-se cu 48,7% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-decembrie 2020

	Ianuarie-decembrie 2020	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-decembrie 2019
Născuți-vii, persoane	7 206	96,2
Decedați, persoane	7 776	128,1
Numărul căsătoriilor	3 898	76,9
Numărul divorțurilor	2 286	83,6
Câștigul salarial mediu lunar, lei	10 390,9 ¹	112,6 ²
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	23 768,8	x
Investiții în active imobilizate, mil. lei	19 218,2	99,4
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	2 109,4	101,4
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	5 890,0	102,7
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	821,4	43,6
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri:	29 082,5	51,3

¹ Trimestrul IV. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care au sediul central în mun. Chișinău.

² Trimestrul IV 2020 în % față de trimestrul IV 2019

2. Situația demografică¹

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-decembrie 2020 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	Ianuarie-decembrie		
	2019	2020 ²	2020 în % față de 2019
Născuți-vii, persoane	7 488	7 206	96,2
Decedați, persoane	6 071	7 776	128,1
din care, copii sub 1 an	48	57	118,8
Sporul natural	1 417	-570	-40,2
Numărul căsătoriilor	5 067	3 898	76,9
Numărul divorțurilor	2 736	2 286	83,6

¹Datele sunt prezentate conform ultimului domiciliu, după data evenimentului.

²Date provizorii.

Conform datelor preliminare, în ianuarie-decembrie 2020 au fost înregistrați 7206 născuți-vii, cu 3,8 % mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor decedate a fost de 7776, cu 28,1% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a majorat cu 18,8%, fiind de 57 persoane.

În ianuarie-decembrie 2020 au fost înregistrate 3898 căsătorii, numărul acestora s-a micșorat cu 23,1% în comparație cu perioada de referință din anul 2019. Conform hotărârilor judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 2286, micșorându-se cu 16,4% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Migrația internă

	Numărul de sosiri:		Numărul de plecări:		Sporul migratoriu:	
	localități urbane	localități rurale	din localități urbane	din localități rurale	urban	rural
Total, persoane inclusiv:	13 849	1 103	6 889	644	6 960	459
Sub vârsta aptă de muncă (0-15 ani)	15	-	4	-	11	-
În vârsta aptă de muncă (femei 16-56 ani, bărbați 16-61 ani)	12 269	973	5 650	566	6 619	407
Peste vârsta aptă de muncă (femei 57+ ani, bărbați 62+ ani)	1 565	130	1235	78	330	52

Conform datelor furnizate de către Agenția Servicii Publice din Registrul de Stat al Populației, în ianuarie-decembrie 2020, în municipiul Chișinău au sosit 14952 persoane și au plecat 7533 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 7419 persoane.

3. Câștigul salarial

În trimestrul IV 2020, câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat a fost de 10390,9 lei, în creștere cu 12,6% față de trimestrul IV 2019 și cu 17,3% mai mare decât media pe țară (8859,9 lei).

În sectorul bugetar, în trimestrul IV 2020, câștigul salariului mediu lunar a constituit 9980,9 lei, cu 18,9% mai mult față de trimestrul IV 2019, iar în sectorul economic (real) acest indicator a constituit 10470,9 lei și s-a mărit cu 11,5% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul IV 2020, pe activități economice¹

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul IV 2019	trimestrul III 2020
Total	10 390,9	112,6	109,5
Agricultura, silvicultura și pescuit	5 912,8	113,1	98,6
Industria	9 087,7	106,5	104,2
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	13 129,6	117,9	111,3
Învățământ	9 398,9	113,9	114,7
Alte activități de servicii	10 591,4	112,8	109,8

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în mun. Chișinău

4. Sănătatea

Conform datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, morbiditatea populației prin unele boli infecțioase în ianuarie-decembrie 2020 a înregistrat o tendință de descreștere a cazurilor de îmbolnăvire prin principalele tipuri de boli infecțioase.

Morbiditatea populației, prin principalele boli infecțioase

	Ianuarie-decembrie 2020	
	total, cazuri	în % față de ianuarie-decembrie 2019
<i>Infecții intestinale</i>		
Infecții intestinale acute	1 793	21,4
<i>Hepatite virale</i>		
Hepatite virale – total	12	44,4
din care:		
Hepatita A	5	166,7
Hepatita C	5	38,5
<i>Infecții imunodirijabile</i>		
Varicela	1 356	66,6
Parotidită epidemică	13	31,7
<i>Infecții respiratorii acute</i>		
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	76 234	66,7
Gripă	2 089	145,2
Infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19)	61 044	x
<i>Boli infecțioase „social determinate”</i>		
Tuberculoza organelor respiratorii	202	57,4
Sifilis	350	82,4
Infecție gonococică	202	69,2
Pediculoză	120	49,0

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-decembrie 2020 au fost frecventate de 48,2 mii turiști sau cu 81,0% mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul turiștilor sosiți se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-decembrie 2020		Ianuarie-decembrie 2020 în % față de ianuarie-decembrie 2019	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	48 181	25 181	19,0	16,0
din care:				
Hoteluri și moteluri	36 577	22 884	20,1	15,9
Cămine pentru vizitatori	2 480	-	50,1	-
Pensiuni turistice și agroturistice	2 534	857	20,0	19,6
Structuri de întremare	2 644	5	32,7	3,2
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	3 946	1 435	10,6	15,2

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit celor sosiți din România (32,9%), Ucraina (14,5%), Federația Rusă (11,2%), Turcia (5,8%), Italia (4,7), Germania (4,5%), S.U.A (4,4).

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, se prezintă astfel:

	Ianuarie-decembrie 2020		Ianuarie-decembrie 2020 în % față de ianuarie-decembrie 2019	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	205 319	60 788	26,0	18,0
din care:				
Hoteluri și moteluri	79 576	56 113	21,6	18,3
Cămine pentru vizitatori	69 734	-	88,3	-
Pensiuni turistice și agroturistice	3 636	1 761	15,3	15,3
Structuri de întremare	46 252	41	33,9	2,1
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	6 121	2 873	5,8	16,3

În ianuarie-septembrie 2020 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 205,3 mii înnoptări ale turiștilor, din care 144,5 mii ale cetățenilor moldoveni (70,4% din total înnoptări) și 60,8 mii înnoptări ale nerezidenților (29,6%).

Durata medie de ședere a unui turist în structurile de primire turistică colective, în ianuarie-decembrie 2020 a constituit 5,3 zile, din care la hoteluri și moteluri - 3,2 zile, cămine pentru vizitatori - 29,1 zile, pensiuni turistice și agroturistice - 2,4 zile, structuri de întremare - 18,5 zile și structuri de odihnă - 2,6 zile.

În ianuarie-decembrie 2020 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 92,3 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini, care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, s-a cifrat la 6802,0 persoane, din care 6593 persoane sau 96,9% din total au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement; 197 persoane (2,9%) - în scopuri de afaceri și profesionale, iar 12 persoane (0,2%) - în scopuri de tratament. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 59,4 mii persoane.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-decembrie 2020	
	turiști	turiști-zile
Total	92 291	400 204
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	6 802	2 563
din care, în scopuri de:		
afaceri și profesionale	197	599
odihnă, recreere și agrement	6 593	1 840
tratament	12	124
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	59 391	391 825
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	448	1 663
odihnă, recreere și agrement	58 505	385 784
tratament	438	4 378
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	26 098	5 816

Numărul turiștilor străini sosiți și a turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor din mun. Chișinău, se prezintă astfel:

	Turiști străini sosiți		Turiști moldoveni plecați	
	Ianuarie-decembrie 2020	în % față de total	Ianuarie-decembrie 2020	în % față de total
Total	6 802	100,0	59 391	100,0
din care:				
Austria	5	0,1	319	0,5
Bulgaria	9	0,1	3 462	5,8
Egipt	0	x	10 603	17,8
Emiratele Arabe	1	0,0	542	0,9
Federația Rusă	184	2,7	210	0,4
Franța	10	0,1	183	0,3
Germania	14	0,2	127	0,2
Grecia	7	0,1	567	1,0
Israel	10	0,1	459	0,8
Italia	23	0,4	389	0,7
Polonia	31	0,5	25	0,0
Republica Cehă	2	0,0	484	0,8
România	5 086	74,8	5 101	8,6
S.U.A.	17	0,3	26	0,0
Turcia	57	0,8	32 425	54,6
Ucraina	1 017	15,0	2 588	4,4
Alte țări	329	4,8	1 881	3,2

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor din municipiul Chișinău, a fost de 8,7 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți.

6. Infrapecuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2020, numărul infrapecuniilor înregistrate a constituit 7348 cazuri și s-a micșorat cu 3125 de cazuri în comparație cu ianuarie-decembrie 2019. Infrapecuniile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 27,9% din numărul total de infrapecuni sãvârșite pe teritoriul țării.

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-decembrie 2020	Ianuarie-decembrie 2020 în % față de ianuarie-decembrie 2019
Infracțiuni înregistrate - total	7 348	70,2
din care:		
omoruri	39	105,4
violuri	26	48,1
tâlhării	21	84,0
jafuri	234	76,5
furturi	2 768	73,4
huliganism	201	55,4
infracțiuni legate de droguri	404	81,9
vătămarea intenționată gravă	34	70,8
alte infracțiuni	3 621	70,8

Cele mai răspândite infracțiuni contra patrimoniului rămân a fi furturile, în ianuarie-decembrie 2020 au fost înregistrate 2768 cazuri, ponderea acestora în totalul infracțiunilor înregistrate fiind de 37,7%.

Din numărul total de 7348 infracțiuni înregistrate, 1405 constituie infracțiuni grave. În luna decembrie anul curent pe teritoriul municipiului Chișinău au fost înregistrate 822 infracțiuni.

Conform datelor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2020 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 287 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 18683,4 mii lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 15 persoane, iar 4 au fost traumatate. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-decembrie 2019 s-a majorat cu 0,4%.

7. Agricultură

Producția vegetală. Rosta medie a principalelor culturi agricole, recoltate de către întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste în anul 2020, se caracterizează prin următoarele date:

	2020	
	chintale la 1 hectar	în % față de 2019
Cereale și leguminoase boabe (fără porumb)	4,3	16,3
Porumb boabe	3,5	12,5
Legume de câmp	135,3	128,0
Cartofi	188,9	de 2,8 ori
Fruite sămânțoase și sămburoase	37,0	69,4
Struguri	31,2	64,0

Producția animală. În ianuarie-decembrie 2020, în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale, în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, a crescut producția de lapte cu 35,9 %, producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor s-a mărit cu 15,6 %, la fel și producția de ouă a crescut cu 11,6 %.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 ianuarie 2021		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 ianuarie 2020	
Bovine - total	873	78,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	158	95,8	18,1
gospodăriile populației	715	75,6	81,9
din ele, vaci – total	509	72,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	55	98,2	10,8
gospodăriile populației	454	70,2	89,2
Porcine - total	1 356	77,8	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	186	87,0	13,7
gospodăriile populației	1 170	76,5	86,3
Ovine și caprine - total	3 856	79,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	111	36,8	2,9
gospodăriile populației	3 745	82,6	97,1
Cabaline - total	64	91,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4	133,3	6,3
gospodăriile populației	60	89,6	93,7
Păsări - total	2 211 996	de 11,4 ori	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	2 211 996	de 11,4 ori	100,0

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie

În ianuarie-decembrie 2020, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială** s-a micșorat cu 9,8%, ca urmare a scăderii în industria prelucrătoare cu 10,8%.

Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei, %

	Ianuarie-decembrie 2020 față de ianuarie-decembrie 2019
Industrie, total	91,2
Industria extractivă	110,4
Industria prelucrătoare	89,2
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	104,6

În ianuarie-decembrie 2020, **cifra de afaceri în industrie** a fost în scădere cu 7,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

9. Investiții în active imobilizate¹

În ianuarie-decembrie 2020 entitățile din sectorul real, cu 5 salariați și mai mult, și instituțiile bugetare au realizat **investiții în active imobilizate** în valoare de **19,2 miliarde lei**, sau cu 0,6% mai puțin (în preturi comparabile) decât în anul 2019.

Investițiile în imobilizări corporale, în ianuarie-decembrie 2020, au însumat 18,8 miliarde lei, fiind în creștere cu 1,5% față de perioada similară a anului precedent. Investițiile în imobilizări necorporale au constituit 429,6 milioane lei, cu 47,6% mai puțin față de ianuarie-decembrie 2019.

Investiții în active imobilizate în ianuarie-decembrie 2020

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie- decembrie 2019	total
Investiții în active imobilizate – total	19 218,2	99,4	100,0
Imobilizări necorporale	429,6	52,4	2,2
Imobilizări corporale	18 788,6	101,5	97,8
din care:			
clădiri rezidențiale	2 807,1	86,5	14,6
clădiri nerezidențiale	3 113,3	91,0	16,2
construcții ingineresti	5 019,1	126,4	26,1
mașini și utilaje	4 634,9	88,7	24,1
mijloace de transport	2 236,8	135,5	11,6
alte imobilizări corporale	977,4	97,4	5,2

¹ Datele se prezintă pe unitățile economice (sectorul real) cu 5 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați.

Din total investiții realizate în ianuarie-decembrie 2020, cea mai mare pondere revine investițiilor în construcții ingineresti care a constituit 26,1%.

Investiții în active imobilizate pe surse de finanțare. Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-decembrie 2020 au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au constituit 10,9 miliarde lei, reprezentând 56,9 % din valoarea totală a mijloacelor utilizate pentru realizarea investițiilor.

Investiții în active imobilizate pe surse de finanțare în ianuarie-decembrie 2020

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie- decembrie 2019	total
Investiții în active imobilizate - total	19 218,2	99,4	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	2 272,1	98,4	11,8
bugetelor unităților administrativ- teritoriale	415,8	75,2	2,2
mijloacelor proprii	10 940,3	92,6	56,9
surselor din străinătate	948,4	93,1	4,9
altor surse	4 641,6	128,0	24,2

În ianuarie-decembrie 2020, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, a fost utilizat 2,7 miliard lei, ceea ce constituie 14,0% din total investiții.

10. Construcții

Autorizații de construire. În ianuarie-decembrie 2020, s-au eliberat 1088 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în creștere cu 16,6% față de ianuarie-decembrie 2019.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-decembrie 2020

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2019	total
Total	1 088	116,6	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale (inclusiv pentru colectivități)	927	125,1	85,2
nerezidențiale	161	83,9	14,8

Locuințe date în exploatare¹. În ianuarie-decembrie 2020 au fost date în exploatare 5529 locuințe (apartamente și case de locuit individuale), cu 1983 locuințe (sau cu 26,4%) mai puțin față de ianuarie-decembrie 2019. Suprafața totală a locuințelor date în exploatare în ianuarie-decembrie 2020 a însumat 391,8 mii m², sau cu 24,9% mai puțin față de ianuarie-decembrie 2019.

Tabelul 1. *Locuințe date în exploatare în anul 2020*

	2020	2019	2020 în % față de 2019
Locuințe - total, unități	5 529	7 512	73,6
apartamente	4 954	6 946	71,3
case de locuit individuale	575	566	101,6
Suprafața totală, mii m²	391,8	521,6	75,1
apartamente	322,4	452,3	71,3
case de locuit individuale	69,4	69,3	100,1

¹Datele sunt preliminare și se prezintă pe cercul de entități care au 5 angajați și mai mult.

11. Transporturi

În luna decembrie 2020, cu transportul rutier de pasageri din mun. Chișinău au fost transportați 2,5 mil. pasageri, cu 47,2% mai puțin ca în luna corespunzătoare din anul 2019. Parcursul pasagerilor, în luna de raport a constituit 70,2 milioane pasageri-km, fiind în descreștere cu 52,4% comparativ cu luna decembrie 2019.

În ianuarie-decembrie 2020, cu autobuze și microbuze, au fost transportați 29,1 mil. pasageri, cu 48,7% mai puțin ca în perioada similară din anul 2019, sau 53,6% din numărul total de pasageri transportați în ansamblu pe țară. Parcursul pasagerilor a constituit 821,4 mil. de pasageri-km, fiind în descreștere cu 56,4% comparativ cu ianuarie-decembrie 2019.

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-decembrie 2020

	Decembrie 2020	În % față de decembrie 2019	Ianuarie-decembrie 2020	În % față de ianuarie-decembrie 2019
Pasageri transportați - mii. pasageri	2 506,9	52,8	29 082,5	51,3
Parcursul pasagerilor - mil. pasageri-km	70,2	47,6	821,4	43,6
Distanța medie de transport a unui pasager în transportul public, km	28,0	90,1	28,2	85,1

În luna decembrie 2020, întreprinderile de transport rutier au transportat 0,5 mil. tone de mărfuri, cu 16,8% mai mult ca în luna corespunzătoare din anul 2019. Parcursul mărfurilor, în

luna de referință, a constituit 204,3 milioane tone-km, fiind în creștere cu 8,7% comparativ cu luna decembrie 2019.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport

	Decembrie 2020	În % față de decembrie 2019	Ianuarie-decembrie 2020	În % față de ianuarie-decembrie 2019
Mărfuri transportate - mii tone	537,4	116,8	5 890,0	102,7
Parcursul mărfurilor - mil.tone-km	204,3	118,7	2 109,4	101,4
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderi de transport, km	380,2	93,1	358,1	98,7

În ianuarie-decembrie 2020 întreprinderile de transport rutier au transportat 5890,0 mii tone de mărfuri, cu 2,7% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul precedent, sau 43,8% din volumul total de mărfuri transportate în ansamblu pe țară.

Parcursul mărfurilor a totalizat 2109,4 mil. tone-km, cu 1,4% mai puțin față de perioada analizată a anului precedent.

12. Precizări metodologice

Spor natural – reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților în perioada de referință. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unui teritoriu.

Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat – raportul între fondul de salarii (calculat) și numărul mediu de salariați. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire a populației, înregistrate în perioada de referință, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatorii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prelabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infrafracțiune înregistrată – este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.